

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Liber Theologiæ Moralis, Viginti Qvatvor Societatis Iesv Doctoribvs Reseratvs

Escobar y Mendoza, Antonio de

Lvgdvni, 1659

Cap. I. De Superbia.

urn:nbn:de:hbz:466:1-41066

280 *Moralis Theologia Tract. II. Peccata,*
 eleemosynam prætermittere, quæ simul sumpta fuisset mate-
 ria notabilis, non coalescit in grauem materiam, ad culpam
 grauem inducendam. At si vota non sint diei alligata, sed
 dies præfigatur ut terminus, ultra quem obligatio differri
 non debeat: tunc coalescunt. Ratio est, quia in priori casu,
 cum votum alligatum sit diei, transacto die, expirat, & ideo
 non potest cum aliis obligationibus vniri. At in posteriori,
 obligatio voti, transacto die, non extinguitur, & ideo potest
 vniri cum sequentibus.

Pal. 72. *Quandonam ergo censebor vouens alligare obligati-*
onem voti ad diem, & quando non? Cum Palao tom. I. tract. 2.
 d. 2. part. 9. §. 4. num. 9. respondeo: quando in singulis diebus
 est diuersum motiuum, tunc votum intelligitur diei alligari;
 secus vbi idem est motiuum. Porro in votis personalibus
 semper obligatio diei alligata censebitur, in realibus
 minimè.

EXAMEN II.

Circa materiam de septem Peccatis
 Capitalibus.

CAPVT PRIMVM.

De Superbia.

§. I.
 Superbia.

1.

Quoniam vulgò capitalia crimina numerantur: Se-
ptem, scilicet Superbia, Auaritia, Luxuria, Ira,
Gula, Inuidia, Acedia.

2. *Quare peccata hæc Capitalia vocitantur?*
 Quoniam ab his omnia mortalia crimina exoriuntur.

3. *Sunt ne semper mortalia?* Minimè, sed quando simul ali-
 quod præceptum Decalogi, aut Ecclesiæ in re graui violatur.
 Appellantur autem mortalia, quia mortalium radices.

4. *Quidnam Superbia?* Est appetitus propriæ celsitudinis
 peruersè voluntarius. Actus autem proprius huius appetitus
 est sua minora bona naturalia vel supernaturalia bonis natu-
 ralibus, aut supernaturalibus proximi præponere.

5. *Quandonam appetitus hic grauius vulnerat conscien-*
tiam? Quando cum Dei contemptu copulatur, & tunc om-
 nium peccatorum superat grauitatem. Cum autem non hæret
 Dei,

Dei, aut legis contemptui, superbia quidem est, sed aliquando venialis.

6. *Exprime quandonam Superbia cum Dei contemptu admisceatur?* Quando quod à Deo habet à se ipso habere existimat: aut vult ab aliis tanquam à se ipso bona habens existimari: aut velle à se ipso, & non à Deo bona sua possidere. Aut dolet, quod huiusmodi bona à Deo, & non à se ipso receperit: aut cum quis existimat quidem se bona habere à Deo, sed non gratis ei obuenisse; verum ex iustitia sibi debita propter ieiunia, eleemosynas, &c. Item cum huiusmodi appetitus, ambitio, aut præsumptio cum notabili proximi contemptu existit, grauius etiam animus vulneratur. Ille autem notabiliter proximi statum cogitatione, ore, opere per contumeliam cum intentione vilipendi, complacendo sibi de misera proximi fortuna.

7. *Quidnam est Vana gloria?* Appetitus gloriae inordinatus. Nempe inordinatè appetere propriæ excellentiæ cum laude immerita manifestationem. *Quidnam peccatum Vana gloria?* Ex genere suo tantum veniale; quia per hoc vitium intra suos terminos, contentum haud grauis Deo seu proximo irrogatur iniuria. §. 2.
Vana gloria,
cuius septem filia.

8. *Vana gloriae species, seu filias enumera.* Septem sunt, Iactantia, Inuentio nouitatum, Hypocrisis, Pertinacia, Discordia, Contentio, Inobedientia.

9. *Iactantia quid?* Declaratio inordinata propriæ excellentiæ. Dum scilicet me iacto de crimine, aut cum proximi iniuria, seu non ad bonum finem mea bona narro. Profecto iactantia de opere nunquam à me facta, sine graui Dei irreuerentia, aut sine graui proximi iniuria, venialis culpa est. Tunc autem ad mortalem accederet, quando grauius aut Dei reuerentia læderetur, aut proximi fama. Fit equidem cum graui Dei irreuerentia, cum in morem Regis Tyri, dixerit fatuus: *Ego sum Deus.* Proximus autem graui iniuria afficitur, quando quis cum Pharisæo iactat: *Non sum sicut ille Publicanus.* Ratio est, quia iactantia eiusmodi de re tam graui graue scandalum ingerit audienti, & est graue mendacium. Porro cum quis se iactat flagitium graue gessisse, si scandalum ingeratur, graue delictum est; si autem non adsit scandalum occasio, cum de tali iactantia operis, aut facti aut conficti non admisceatur complacencia, vel voluntas faciendi veniale est: si autem admisceatur, est mortale.

10. *Quidnam Inuentio nouitatum?* Manifestatio propria

S 5 excel

excellentiæ per facta quædam. Puta nouas opiniones, nouas vestes exponere. Quæ quidem inuentio, nisi aliunde grauius vitietur, ex se venialis tantum culpa est; quia communiter huiusmodi inuentione quis solummodo gestit aliorum laudem comparare.

11. *De Hypocrisis differa.* Est manifestatio propriæ excellentiæ per facta ficta, & falsa. Duplex quidem Hypocrisis vna, qua quis intus vult esse malus, sed vult apparere alii bonus; altera, qua quis vult externè apparere virtuosus, cum non sit. Profectò Hypocrisis semper est peccatum; quia semper mendacium perniciosum est. Mortale quidem erit, si intus vult esse malus, & foris tantum bonus apparere: veniale autem, si aliqua præstet exterius, vt sanctus appareat.

12. *Pertinaciam expende.* Est ostentatio inordinata proprii iudicij. Graue quidem peccatum, quando contra Dei honorem in rebus fidei notabiliter militat; vel proximo graue infert nocumentum. Pœrò in aliis leue peccatum erit Pertinacia.

13. *Discordia quidnam?* Voluntatum est contrarietas. Mortalis erit huiusmodi cordis diuersitas, in graui Dei irreuerentia, vel proximi notabili detrimento. Aliter aut est tantum leuis culpa, aut nulla.

14. *Perge ad Contentionem?* Est pugna verbis, seu scriptis contra perspicuam veritatem. Cùm veritas impugnatur, solo animo disputandi, vt veritas clarior illucescat, nullum peccatum est, modò lege aliqua non sit prohibitum, huiusmodi veritatem afferri in disceptationem. At impugnare perspicuam veritatem animo impugnandi, & contradicendi, est peccatum aut graue, aut leue, iuxta materiæ grauitatem, aut leuitatem.

Tolet. 15. *Inobedientiam expende.* Est inordinata reuuentia mandati Superioris. Adicit *Toletus* non de quacunque inobedientia loquendum, sed de ea, quæ est præcepti transgressio, quia præcipitur. Vt enim obedientia est impletio præcepti quia præcipitur: ita è contrario inobedientia est transgressio præcepti, quia præcipitur. Quæ quidem inobedientia cum contemptus sit, semper peccatum mortale est.

16. *Scio ab aliquibus plures adhuc filias vana gloria adscribi, nempe Curiositatem, Ambitionem, & Presumptionem: (dixerim duas proximas non filias, sed mares aptius vocitari.)* Quidam igitur de Curiositate: Est appetitus sciendi inordinatus. Ad minimum semper est veniale peccatum. Contingit autem mortale esse cum ex curiosa scientia damnum graue proximo

proximo exoritur. v. gr. si secretum graue referetur: aut si cum proprio damno copulatur, v. g. dum Theologiae ignarus, velis res fidei difficillimas cognoscere cum periculo de rebus certissimis dubitandi.

17. *Ambitionem etolue.* Est appetitus inordinatus dignitatum & honorum. Ex genere veniale tantum, ex circumstantia externa mortale delictum, cum appetis dignitatem seu ad damna Reipublicae, seu ad profusorem delinquendi licentiam.

18. *Quidnam denique de Prasumptione dicendum?* Est appetitus ostendendi se illustrem per opera grandia supra propriam vim. Delinquis mortaliter, si cum graui aliorum periculo praesumis, v. g. si artis medicae ignarus aegrotos curandos assumeres: aut ignorans iura, causas susciperes patrocinandas: aut Theologiam moralem non callens, te audiendis confessionibus exponeres: aut imperitus suggestum concionaturus ascenderes.

CAPVT II.

De Auaritia.

19. *Quidnam est Auaritia?* Inordinatus diuitiarum amor. §. 1. Inordinatus quidem amor culpabilis est; non ordinatus, siue ad rectum finem directus. Certè in optandis diuitiis inordinatio nisi coniuncta sit cum iniustitia retinendi, vel auferendi alienum domino inuito: vel cum duritia non subueniendi egeno grauiter inopia laboranti, solummodo venialis est culpa. Secus si aliquod praecipuum violaueris nimio diuitiarum affectu, v. g. si Sacrum diem non obserues.

Auari-
tia.

20. *Auaritia prolem enumera.* Septem sunt filiae eius, Animi inquietudo, Violentia, Fallacia, Periurium, Fraus, Proditio, & Obduratio cordis. §. 2. De septem auaritiae filiabus.

21. *Animi inquietudinem expende.* Nimia est sollicitudo, vt diuitiae acquirantur, saepe de iis etiam extra tempus cogitando. Si huiusmodi sollicitudo te à legis custodia repellit, in re graui, graue admisisti delictum: si autem legem leuiter transgrediaris, peccato subiaces veniali.

22. *Violentia quid?* Vim alicui inferre, ad diuitiarum acquisitionem. Si iniuria sit grauis, graue quidem peccatum est; leuis autem iniuria veniali culpa foedat conscientiam.

23. *Dic de Fallacia.* Est verbis mendacibus fraudem agere, ad

ad